

ŠTRUKTÚRA POPULÁCIE SPERMOPHILUS CITELLUS NA LETISKU M. R. ŠTEFÁNKA V BRATISLAVE

¹IVAN BALÁŽ, ¹LENKA ZALUBILOVÁ, ²MICHAL AMBROS

¹Katedra ekológie a environmentalistiky, Fakulta prírodných vied, Univerzita Konštantína Filozofa, Tr. A. Hlinku 1, 949 74 Nitra, e-mail: ibalaz@ukf.sk,

²Štátna ochrana prírody SR, Správa Chránenej krajiny oblasti Ponitrie, Samova 3, 949 01 Nitra, e-mail: ambros@sopsr.sk

Kolík so slučkou pri používanej nore

Nepoužívaná nora

Odchyt sysla pasienkového

HODNOTENÝ MATERIÁL SPERMOPHILUS CITELLUS

Hodnotený materiál sysla pasienkového pozostáva z 257 jedincov odchytených v apríli 2004 a 2005, v auguste 2003, 2004. Štatisticky je spracovaná veková a pohlavná štruktúra a biometria somatických znakov odchytenej populácie.

Meranie somatických znakov

BIOMETRIA SOMATICKEJ ZNAKOV SPERMOPHILUS CITELLUS

Pri hodnotení variability somatických znakov adultných a subadultných jedincov, samcov a samíc sme zistili, že najväčšiu variabilitu vykazuje v oboch prípadoch hmotnosť a najmenšiu dĺžka zadnej labky (dĺžka zadnej labky je najstabilnejší, determinatívny znak). Rozpätie znakov vykazuje väčšiu variabilitu u adultnej časti populácie (u samcov). Testovaním rovnosti stredných hodnôt somatických znakov medzi samcami a samicami pomocou Anova testu sme zistili, že pri adultných jedincoch sú vysoko významné rozdiely medzi oboma pohlaviami pri všetkých somatických znakov, naopak pri subadultných jedincoch sú rozdiely len málo významné.

Testovanie rovnosti stredných hodnôt somatických znakov z hľadiska pohlavia a vekovej kategórie

somatické znaky	AD – ST.H			SAD – ST.H		
	M	F	Anova	M	F	Anova
hmotnosť (g)	247,15	227,64	4,53.10 ^{-8**}	202,53	200,41	0,8*
chvost (mm)	68,54	63,70	9,8.10 ^{-8**}	66,35	66,41	0,41*
labka (mm)	36,91	35,42	6,6.10 ^{-8**}	35,51	34,77	0,8*

ST.H – stredné hodnoty, AD - dospelé jedince, SAD - nedospelé jedince, M - samce, F - samice, * málo významné rozdiely, ** významný rozdiel

HUSTOTA POPULÁCIE SPERMOPHILUS CITELLUS NA LETISKU

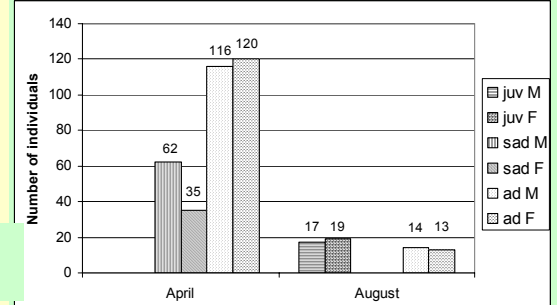
Na 1 ha sme zistili 600 syslích nôr (zvislé a šikmé chodby). Táto vysoká hustota osídlenia na letisku M. R. Štefánika je výsledkom nasledovných faktorov:

- bohatá potravná ponuka – bylinný porast, kukuričné a pšeničné polia v okolí,
- regulácia výraznejšieho antropického vplyvu,
- trávnatá plocha letiska sa pravidelne kosí a chemicky neošetruje,
- dostatok voľného priestoru pre rozsídľovanie mláďat pred hibernáciou,
- regulácia predačného tlaku.

Odchytové plochy na letisku M. R. Štefánika

POHLAVNÁ A VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA SPERMOPHILUS CITELLUS

Celkový pomer pohlaví je naklonený v prospech samcov. Sumárny pomer pohlaví (samce : samice) je 1,20. Samce majú väčšiu povrchovú aktivitu ako samice, ktoré sú pravdepodobne zaneprázdnené starostlivosťou o potomstvo. Samce sa snažia uspokojiť svoj pohlavný pud. χ^2 testom sme zistili hodnotu $\chi^2 = 2,1$ ($2,1 < 3,84$), pomer pohlaví nie je vyrovnaný.

Obr. Veková a pohlavná štruktúra populácie *Spermophilus citellus* na letisku M. R. Štefánika v Bratislave

Somatické znaky *Spermophilus citellus*

Skupina	Somatické znaky	P. Ex.	ST.H.	Medián	Modus	SM.OD.	Min	Max
adultné jedince F+M	hmotnosť (g)	218	238,65	240	220	35,58	150	382
	chvost (mm)	209	66,45	67	66	6,70	38	83
	labka (mm)	218	36,26	36	36	2,08	27	41
adultné samice	hmotnosť (g)	95	227,64	230	220	29,90	155	300
	chvost (mm)	90	63,70	64,5	64	6,82	38	75
	labka (mm)	95	35,42	36	36	1,70	31	39
adultné samce	hmotnosť (g)	123	247,15	250	260	37,36	150	382
	chvost (mm)	119	68,54	69	69	5,81	45	83
	labka (mm)	123	36,91	37	37	2,12	27	41
subadultné jedince F+M	hmotnosť (g)	39	201,33	204	220	25,98	115	260
	chvost (mm)	39	66,82	66	65	3,52	60	74
	labka (mm)	39	35,09	34	34	3,50	30	48
subadultné samice	hmotnosť (g)	22	200,41	204	220	31,30	115	260
	chvost (mm)	22	66,41	66	65	3,63	60	73
	labka (mm)	22	34,77	34,5	35	3,34	30	47
subadultné samce	hmotnosť (g)	17	202,53	200	220	17,73	177	236
	chvost (mm)	17	66,35	67	65	3,41	62	74
	labka (mm)	17	35,51	34	34	3,76	32	48

P. Ex. – počet exemplárov, ST.H. – stredná hodnota, SM.OD. – smerodajná odchýlka

REŠTITÚCIA SPERMOPHILUS CITELLUS

Odchytené a analyzované jedince sysla pasienkového pochádzajúce z letiska M. R. Štefánika v Bratislave sú základom pre vytvorenie populácií na dvoch lokalitách reštitúcie – pasienky v katastrálnych územiach Kuchyňa a Klátová Nová Ves. Reštitúciou sysla pasienkového chceme docieľiť vytvorenie stabilných a reprodukcie schopných populácií.

Prepravka a kletka slúžiace na prevoz sysľov

Typické prikrčenie sysla k zemi pri zaznamenaní nebezpečenstva